

Dokumenttyp:

Rutin

Fastställt/upprättad

2018-04-03

Senast reviderad:

2024-05-24

Detta dokument gäller för:

Leg. HoS-personal

Dokumentansvarig:

MAS

Dnr:

0000-000

Giltighetstid:

2028-05-09

Transport av avliden, rutin

Innehåll

Transport av avlidna, rutin.....	1
Bakgrund	3
Syfte.....	3
Avtal om transport.....	3
Inför transport till bårhus	4

Bakgrund

Kommunen ska enligt 12 kap. Hälso och sjukvårdslagen (HSL 2017:30) erbjuda hälso- och sjukvård åt personer med beslut om särskilt boende, bostad med särskild service samt under vistelsetiden åt personer med beslut om dagverksamhet, (SoL), samt daglig verksamhet, (LSS). Sedan regionbildningen 1999 har kommunen även ansvar för hemsjukvård i ordinärt boende. I ansvaret ingår att ta hand om och stå för transport och förvaring av avlidna (HoS-avtalet i Västra Götaland, 2017)

Hälso- och sjukvårdsansvaret för avlidna innebär en skyldighet för sjukvårdshuvudmannen att ta hand om den avlidna till dess att den döda kroppen lämnas ut för bisättning. Bisättning innebär kistläggning, svepning och transport av kista till ceremonilokal. Detta utförs i regel av begravningsentreprenör (SKR 1994:227).

Oavsett om en person avlider i ordinärt boende eller i kommunens särskilda boende bör det normala vara att de närstående själva eller begravningsentreprenör som de närstående anlitar tar hand om den avlidne för bisättning. Förutsättning för detta är att läkare har fastställt att döden har inträtt och bedömt att det inte behövs någon obduktion eller anmälan till polismyndighet.

Oavsett när dödsfallet inträffar bör kommunen i normalfallet inte flytta den döde från bostaden utan att ge närstående tillfälle att komma till platsen och vidta de arrangemang de önskar.

Om närstående väljer att överta ansvaret för den avlidne uppstår ett avtalsförhållande och ett betalningsansvar direkt mellan dödsboet och den transportör/begravningsentreprenör som de närstående väljer att anlita, utan att kommunen berörs.

Kommunens ansvar upphör när kroppen på de närståendes uppdrag lämnas ut till transportören.

I de fall den döda kroppen ändå transporteras till bårhusförvaring fram till bisättning har sjukvårdshuvudmannen ansvar för såväl transport som förvaring och svarar också för de kostnader som uppstår.

Syfte

Säkerställa vem som gör vad vid transport av avliden.

Avtal om transport

Transporttjänsten är upphandlad och utförs av Fonus begravningsbyrå enligt avtal (Dnr: 2024-154) Uppdraget omfattar följande boende: Villa Rosell, Sjöryd, Sjöryds korttidsavdelning, Gjutaren, Sturebo samt ordinärt boende där kommunen övertagit hälso- och sjukvårdsansvaret.

Uppdraget skall enligt Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om vissa åtgärder vid dödsfall (HSLF-FS 2015:15) utföras med respekt, hänsyn och omtanke för den avlidne samt dennes närstående.

Transportören bör upplysa anhöriga och andra berörda om hur transporten går till.

Transportfordonen ska vara anpassat för sitt ändamål.

Lyft av den avlidne från boendet till fordonet ska ingå i tjänsten och transportören ska ha tillräckligt med personal för att säkerställa förväntad kvalitet på tjänsten.

Det ligger på transportören att säkerställa att kommunen har hemsjukvårdsansvaret i ordinärt boende innan fakturering sker.

Transport av avlidna ska kunna ske under hela dygnet, årets alla dagar.

Transporttjänsten skall påbörjas i nära anslutning till det att dödsfallet konstateras, dock inom maximal åtta timmar från transportören blivit informerad om inga andra önskemål från anhöriga föreligger.

Rutin finns på de särskilda boendena om att en avliden ska ligga kvar minst fyra timmar i sin säng. Hämtning sker i regel dagen efter om dödsfallet inträffar på kvällen.

Hämtning ska ske i överenskommelse med legitimerad personal.

Boendet tillhandahåller underlakan som läggs under den avlidne vid iordningställandet. Detta lakan används när den avlidne förflyttas över till transportbåren och medföljer den avlidne.

Inför transport till bårhus

1. Informera de anhöriga om att kommunen erbjuder transport till bårhus.

Ansvaret ligger hos kommunen att transportera till bårhus enligt avtal med Fonus begravningsbyrå. Kommunen debiterar då dödsboet kostnad enligt avtal, oavsett transportavstånd.

Närstående har möjlighet att välja ett annat alternativ för transport, Man har kanske redan valt begravningsentreprenör som bisätter och kistlägger på plats.

De närstående övertar då ansvaret direkt, se blankett på EIRA. Avtalsförhållande och betalningsansvar uppstår då direkt mellan dödsbo och transportör utan att kommunen berörs.

2. Tjänstgörande Sjuksköterska fyller i ”**Bårhusjournal**” som ska medfölja kroppen till bårhuset. Se blankett på EIRA.

3. Den avlidne skall vara försedd med ID- band på hand- eller fotled.

4. Om den avlidne har explosiva implantat (ex pacemaker, implantat etc.) ska detta anges på Bårhusjournalen.

5. Värdeföremål skall alltid tas av från den avlidne inför själva transporten även om anhöriga har andra önskemål. Varken personalen på boendet eller transportpersonalen kan ta ansvar för stöldbegärliga föremål. Om föremålen ska följa den avlidne får anhöriga arrangera detta med den tilltänkta begravningsbyrån vid bisättningen.

6. **Beställning av transport sker via Fonus telefonnummer 0500-486080.** Transporten bör, av kostnadsskäl, förläggas till dagtid om det inte föranleder olägenheter.
7. **Vid Sigghusbergs äldreboende** ansvarar tjänstgörande sjuksköterska att den avlidne transporteras till bårhuset om inte anhöriga redan tagit över ansvaret. För att transportera och hantera avliden till kylförvaring skall minst en person ha kunskap och kännedom om hur utrustning i bårhuset fungerar. Se särskild instruktion för förflyttning av avliden i bårhus. Instruktionen finns tillgänglig även i bårhuset.
  - A. I första hand sker transporten genom att sjuksköterska och/eller van omvårdnadspersonal på Sigghusberg **nattetid** transporterar kroppen till bårhuset och där för över den avlidne till kylrum. Detta för att, om möjligt, kunna utföra det praktiska i lugn miljö och utan större insyn från övriga boende, vilket kan oroa i onödan. Sjuksköterskan kan här, i samråd med personal tillse att transporten sker även om sjuksköterskan inte kan närvara vid själva transporten.
  - B. I andra hand sker transporten dagtid med sjuksköterska och/eller van omvårdnadspersonal på Sigghusberg. Detta bör undvikas då detta kan skapa oro hos övriga boenden på Sigghusberg.
  - C. I de fall den avlidne måste flyttas omgående och att då inte någon van personal finns till hands finns möjligheten att beställa transporten genom Fonus försorg. Denna beställning utförs då av sjuksköterskan.
Detta är ett reservalternativ och får endast ske i undantagsfall.
8. Bårhusjournalen sätts i plastficka motsvarande den plats i kylförvaringen den avlidne är placerad under den avlidnes vistelse i bårhuset. Efter hämtning av kroppen till bisättning skall begravningsentreprenör placera aktuell bårhusjournal i pärm avsedd för detta. Pärmen står inne i Bårhuset. Bårhusjournalen skall sedan skickas och arkiveras i HSL-akten.
9. Efter transport till bårhus kan ingen visning av den döde ske förrän i samband med bisättning
10. HSL-journal avslutas först ca en vecka efter att personen avlidit, detta för att alla olika professioner ska hinna dokumentera klart. Dock skall avgiftshantering avslutas omgående vid dödsfallet.
11. Förbrukningsartiklar, städ etc. beställs och sköts av enhetschef på Sigghusberg enligt särskild lokal rutin Bårhus Sigghusberg.